

for sig ere et godt Vaaben mellem andre Vaaben; det har vistnok Ingen tænkt paa at ville benegte; men derimod er det vistnok tvivlsomt, om det er et Vaaben, der særlig egner sig til Opstilling paa den Plads, hvor det tilfigtes, og ikke mindst netop saaledes, som paatænkt, at de skulle opstilles paa aaben Plads. Jeg skal blot minde om, at i 1875 udsendte Krigsministeriet en Del Officerer, for at gjøre sig bekendt med Ordningen af saadanne Forsvarsværker i Udlandet. De kom hjem, og Resultatet af disse Overveielser har været, og deres til Udvalget meddelte Betænkning gif ud paa, at overalt, hvor de kom i Udlandet, vare saadanne Søforter forsynede med pantsrede Dreietaarne. Det var den enstemmige Udtalelse fra alle Lande. Den Udtalelse, som foreligger fra Artilleriet nu, gaar jo i Virkeligheden ogsaa kun ud paa det Samme, thi det udtales, at det vilde være fordelagtigt at have disse Kanoner dækkede i pantsrede Taarne; men der siges, at det vilde være for kostbart, at et Dreietaar til 2 Kanoner vilde koste det Samme som Kanonerne, og derfor kan det ikke tilraades, og forsaavidt der vil blive Spørgsmaal derom, tilspies det, at vi da hellere maa anskaffe flere Kanoner end disse Taarne til Dækning. Efter den Erfaring, vi have gjort med Hensyn til Konsekventserne af een Bevilling, hvorledes den fører til en anden, saa skulde jeg tage meget feil, om ikke den enstemmige Erfaring fra Udlandet efterhaanden vil føre til, at man vil komme til os og sige: Hvorledes kan man forpære at lade et Vaaben, som er saa kostbart og kompliceret som de 14 Tom.s Kanoner, staa udkættet, saa at et eneste Skud end ikke fra en stor Kanon, men fra de allermindste vil kunne demontere dem, og Fordringerne, tror jeg, vilde derfor siden — ikke i den ærede Krigsministers Haand, jeg tror paa hans Forsikring — men siden muligvis kunne voge saaledes op, at ogsaa denne Konsekvents vil blive dragen. Konsekventsernes Vei er jo bred, og jeg skal i Forbigaaende kun bemærke, at det er fuldstændig rigtigt, naar min ærede Sidsmand her (Holstein-Ledreborg) ved 2den Behandling drog dette Synspunkt frem. Vi ere komne fra Forstærkningen af den ene og den anden Del af Søforter til Kanonerne, saa til Forstærkning og derfra igjen til Kanonerne (Dinesen: Det ærede Medlem har selv været med dertil!). Jeg har ganske vist anbefalet det, det er jeg fuldstændig paa det Reue med, og ogsaa det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgtreds (Dinesen) og det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) have anbefalet det, det er ikke det, som jeg anser over, men jeg nævner det kun som et faktisk Vidnesbyrd om, at saaledes er det, og vi have allerede efter de Meddelelser, som nu foreligger for Udvalget, et Fingerring i den Retning, at man begynder at tænke paa Pantsring af de nuværende Søforter. Dersom Udvallingen gaar videre i den Retning, vil om 3 Aar eller

muligvis tidligere Spørgsmaalet om Pantsringen nok fremkomme. Der er blevet sagt, at man bevilgede dog ifjor en saadan Kanon til Anbringelse i et meget omtalt Torpedoskib, og at det skulde staa i Strid med, at man iaar ikke vilde gaa ind paa at anskaffe disse 6 Kanoner; men det staar ikke i Strid hermed, — tværtimod! Jeg har allerede sagt, at jeg er saa villig som Nogen til at erkjende disse Kanoners mange gode Egenstaber i og for sig. Der er vist ikke mindste Tvivl om, at de ere et fortræffeligt Vaaben, — Ingen har tænkt paa at negte det, — men der var dog et særligt Diemed, hvorfor man anbragte en Kanon netop af dette Kaliber og denne Størrelse paa det ifjor bevilgede Torpedoskib. For det Første er den der anbragt paa bevægeligt Underlag, og man kan da unddrage sig Faren eller gaa den imøde, alt efter som man maatte ønske det, og Skibet er i denne Henseende ubrustet med en temmelig betydelig Fart; men Diemedet var væsentligt dette, at man ved Anbringelsen af en overordentlig stor Kanon var istand til at kunne give Skibet et saa meget svagere Pants, thi i samme Grad, som det er bevæbnet med stort Artilleri, kan det holde sig i stor Afstand fra Fjenden. Derfor lagde vi Vægt paa at faae en svær Kanon i Torpedoskibet for at kunne saa meget som muligt frigjøre det for Pants. Her er der jo ikke Tale om noget Saadant, saa at dette Hensyn spiller iaar ikke nogen Rolle. Men der er et Spørgsmaal, der er af saa meget større Betydning, og det er, at vi nu staa overfor Spørgsmaalet om en Dvergang fra Sern til Staal med Hensyn til Betykningen af Søforterne og andre Kystbatterier. Ærede Medlemmer ville erindre, at vi Skridt for Skridt ere komne ind paa Anskaffelsen af Staalkanoner til Marinen, ganske vist under en vis Modstand fra den Side, som jeg i sin Tid repræsenterede. Jeg kunde ikke overbevise mig om Nødvendigheden deraf, men det skete imidlertid; lidt efter lidt er man gaaet over fra Sernkanonen til Staalkanonen for Marinens Vedkommende, og det er nu forsaavidt heldigt gjentaget. — Vi gif et Skridt videre og indførte ligeledes Staal for Feltartilleriet. Nu staa vi overfor Spørgsmaalet om at indføre Staalkanonen paa faste Batterier, og jeg kan da ikke Andet end gjøre det høie Thing opmærksom paa, at det er et meget betydeligt Spørgsmaal, som vel fortjener nøier Overveielse. At man gif ind derpaa for Marinens Vedkommende, er lettere forstaaeligt, thi der spiller Hensynet til Beføstningen ved Kanoner ikke nogen stor Rolle i Sammenligning med Beføstningen ved deres Underlag. Naar et Pantserskib eller et andet Skib først er bekostet for 2, 3, 4, 5 Millioner, saa har det ikke Stort at sige, om en Kanon dertil koster 50,000 eller 100,000 Kr. mere eller mindre, og dernæst er der den store Fordel, at i Staal kan tilveiebringes en Kanon af lignende Virkning som